

**«Чөвёлти чөкөс – 2024»
конкурс ЫЙТАВЭСЕМ**

4-5 классем валли

3 балл

1. Сурхи ака-суха ёсёсем вёсленсен ирттерекен уява мён теçсё?
(А) çинсе; (Б) мән кун; (В) çимёк; (Г) ниме; (Д) акатуй.
2. *Вёренмен сын – куçла* ... ваттисен сáмахне вёслёр.
(А) суккár; (Б) ухма; (В) тáмсай; (Г) айван; (Д) чáлах.
3. *Анлан сáмах хáш сáмахпа пёр пёлтерёшлё?*
(А) áслан; (Б) ёсле; (В) тавлаш; (Г) áмáрт; (Д) áнкар.
4. Ирех вáранса ёсе тытáнакан çын çинчен мёнле каласçё?
(А) автан Ыйхиллё; (Г) асанне Ыйхиллё;
(Б) шáпчák Ыйхиллё; (Д) кушак Ыйхиллё.
(В) анне Ыйхиллё;
5. *Клубника* чáвашла мёнле пулать?
(А) клевер сырли; (Г) кúкен сырли;
(Б) хурáн сырли; (Д) вáрман сырли.
(В) сёр сырли;
6. Чáваш алфавитёнчи çирёммёш сас палли хáшё пулать?
(А) ç; (Б) с; (В) р; (Г) п; (Д) ь.
7. Пусáма (ударение) хáш сáмахра тёрёс лартман?
(А) пáчá'р; (Б) кáсáя'; (В) тáмана'; (Г) ý'хё; (Д) шáп'чák.
8. *Брови* сáмаха чáвашла куçарáр.
(А) куç шáрси; (Г) куç харши;
(Б) куç хупанки; (Д) куç сýсё.
(В) куç хáрпáкё;
9. ... *халáхё кáткá нек ёсчен* ваттисен сáмахёнче нумай пáнчá вёрáнне кирлё сáмах лартáр.
(А) тутар; (Б) вёрáс; (В) çармáс; (Г) чáваш; (Д) пушкáрт.
10. Тупмалли юмахáн тупсáмне пёлёр.
Урам урлá пурáнасçё
Икё пёр тáван.
Тáрайсан та кураймасçё
Пёр-пёрне нихçан.
(А) шáлсем; (Б) сырансем; (В) куçсем; (Г) пúрнесем; (Д) ёмётсем.

4 балл

11. Ытти төрөк чөлхисенче тел пулакан *ата* сәмах чәвашла мәнле пулатъ-ши?
(А) сулсә; (Б) юман; (В) Атәл; (Г) кёнеке; (Д) атте.
12. Метаграмма тупсәмне пелёр.
Ял ячә эп. Чәваширан. Пёр сас палли уләштарсан
Хаҗатсенче час-час җыраҗсә. Мана уҗса укҗа хураҗсә.
(А) Елчәк – енчәк; (Г) Тени – тенкә;
(Б) Эләк – енчәк; (Д) Хирлеп – хутаҗ.
(В) Кармал – кутамкка;
13. Миҗе *гвин* илсен Антарктидәри чөр чун ячә пулатъ?
(А) 1; (Б) 10; (В) 100; (Г) 1000; (Д) 10000.
14. Чөлхе әсләләхән сасәсене, вәсене мәнле каланипе илтәннине, ударенипе интонацие тәпчесе вәренекен пайне мән теҗсә?
(А) азбука; (Б) букварь; (В) фонетика; (Г) алфавит; (Д) словарь.
15. *Пёр юпа җумәнче икә сенәк* тупмалли юмахән тупсәмне пелёр.
(А) туратсем; (Б) сәтел; (В) вәрман; (Г) аләсем; (Д) уләм ури.
16. Ваттисем сәнанә тәрәх, кушак кәмака җине хәпарса ыртни мәне пелтерет?
(А) таман тухасса; (Г) сивәтессе;
(Б) хәна килессе; (Д) нима те пелтермест.
(В) әшәтасса;
17. Вырәссен *бить баклуши* фразеологизмә ыраңне чәвашсем мәнле калаҗсә?
(А) каләп җап; (Г) кәрәк арки йәвала;
(Б) йывәс каләп җап; (Д) кәпе арки йәвала.
(В) пәрҗа суйласа лар;
18. *Йәлме йәлтёр – ...: шуса тухрәмәр хире* предложенире нумай пәнчә ыраңне кирлә сәмах лартәр.
(А) чәштәр-чәштәр; (Г) йәлтәр-ялтәр;
(Б) кәлтәр-кәлтәр; (Д) җәтәр-җәтәр.
(В) хәнтәр-хәнтәр;
19. Хәш сәмахсенче ь лартмалла?
(А) шал..ча, кал..ча; (Г) кәлет.., җемел..;
(Б) вәл..ча, пух..ча; (Д) мәкәл.., кукал..
(В) мац..ча, ар..ча;
20. *Вәсен ... тысәк* предложенире нумай пәнчә ыраңне хәш сәмахне җырмалла?
(А) җемйү; (Б) җемьи; (В) җеми; (Г) җемйи; (Д) җемьи.

5 балл

21. *Икә карта хура чәххәм нур* тупмалли юмахән тупсәмне пелёр.
(А) шәл; (Б) ура; (В) йәран; (Г) куҗ харши; (Д) тетрадь җинчи йёрсем.
22. *Я играю на гармошке* предложение чәвашла куҗарәр.
(А) Эпә купәспа ылятәп. (Г) Эпә купәс җинче калатәп.
(Б) Эпә купәс җинче ылятәп. (Д) Эпә ылятәп җинче купәс.
(В) Эпә купәс калатәп.

23. Сәвә йёркисен авторә кам?

Хёвел йәл-йәл кулчә
Пәхрә кантәкран.

Ванюка вәл курчә
Саврә кәмәлтан.

- (А) А. Отачкин; (Б) К. Иванов; (В) Уйәп Мишши; (Г) А. Галкин; (Д) Г. Луч.
24. *Уроксем хыҗсән библиотекәна* кайрәм предложенире паллә тунә сәмах мәнле член пулатъ?
(А) тәп член; (Г) анлә член;
(Б) кәҗсән член; (Д) нимәнле член та пулмасть.
(В) аслә член;
25. *Әҗлет, иккә, канатъ, сахал, үркенет, япала, тәрәшатъ, кахалланатъ, вәренет, кәнеке* сәмахсем хушшинче еҗе пелтерекеннисем миҗе?
(А) 2; (Б) 3; (В) 4; (Г) 5; (Д) 6.
26. Хәшә ытлашши?
(А) хур турттар; (Г) пуш арман авәрт;
(Б) ыйха турт; (Д) ыйха пут.
(В) җывәр;
27. *Мулкачән туги ..., хури ...* ваттисен сәмахәнче нумай пәнчә ыраңне кирлә сәмахсем лартәр.
(А) чаләш, вәрәм; (Г) пуклак, кәске;
(Б) катәк, татәк; (Д) нёрсёр, хитре.
(В) чаләш, пеләш;
28. *Вәрман хёрринче уксах мулкач ташлатъ* тупмалли юмахән тупсәмне тупәр.
(А) тунката; (Б) җумәр; (В) җулсә; (Г) пеләт; (Д) җавар.
29. җумәрта пёркенмелли тума мән теҗсә?
(А) сәхман; (Б) шупәр; (В) җумәрчәк; (Г) яланчәк; (Д) юпанчә.
30. Ребусра мәнле ваттисен сәмахә пытаннә?
(А) Ёмёр пурән, ёмёр вәрен.
(Б) Вәреннине җәклесе җүремелле мар.
(В) Вәреннә чух еҗлесе пыр, еҗленә чух вәренсе пыр.
(Г) җамрәкла вәренни чул җинче.
(Д) Вәрентсен упа та ташланә тет.

